

22.12.2020

Väyläviraston asiakirjajulkisuuskuvauk- s

Johdanto

Väylävirasto ylläpitää julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (tiedonhallintalain) mukaista asiakirjajulkisuuskuvauk-
susta hallinnoimistaan tietovarannoista ja asiarekistereistä. Kuvauksen tarkoituk-
sena on helpottaa kansalaista tekemään tietopyyntöjä Väyläviraston tiedoista. Kuvausta ylläpidetään
ja päivitetään säännöllisesti.

Väylävirasto on noin 400 hengen asiantuntijavirasto, joka keskittyy tie-, rata- ja meriliikenteen väylä-
verkon suunnitteluun, kehittämiseen ja kunnossapitoon sekä liikenteen ja maankäytön yhteensovitta-
miseen. Lisäksi vastaamme liikenteenohjauksen ja talvimerenkulun järjestämisestä.

Väylävirasto huolehtii liikenteen palvelutasosta ja edistää näin yhteiskuntamme hyvinvointia ja elinkei-
noelämän kilpailukykyä. Väyläviraston tehtävänä on vastata liikkumisen muutoksen synnyttämiin asia-
katarpeisiin tehokkaasti ja vastuullisesti sekä tuottaa yhteiskunnalle kasvun alustaa toimivan ja tur-
vallisen infran muodossa. Lisäksi edistämme osaltamme infra-alan kehitystä ja vastuullista rakenta-
mista.

Väyläviraston pääasialliset tietovarannot muodostuvat väylähankkeiden suunnitelma- ja toteutumatie-
doista sekä väyläomaisuuden ja sen kuntotietojen tietovarannoista. Väyläomaisuustietoja ovat maan-
tie-, rata- ja vesiväylien rakenne- ja kuntotiedot taitorakenteineen, tiedot väylillä olevista varusteista
ja laitteista sekä liikenteeseen liittyvistä ominaisuustiedoista.

Virasto jakaa tietoja hyödyntäjien käyttöön eri jakelukanavia käyttäen tilannekuvien, avoimen datan,
karttapalveluiden ja tietoaaineistopalvelujen sekä asiakirjojen muodossa.

1 Tietoluovutusten periaatteet

Väyläviraston toiminnan myötä syntyvät tietoaaineistot ja niiden perusteella tehdyt tilastot ja tutkimuk-
set ovat julkista tietoa, ellei niitä koske laissa oleva salassapitoperuste. Tällaista julkista tietoa luovu-
tetaan muiden yhteiskunnan toimijoiden ja kansalaisten käyttöön. Julkinen tieto luovutetaan muiden
toimijoiden käyttöön avoimena datana aina silloin, kun se on mahdollista.

Tietoluovutusten periaatteet kuvaavat Väyläviraston hallinnoimien tietoaaineistojen luovuttamiseen ja
jakeluun liittyvät yleiset periaatteet. Periaatteita päivitetään lainsäädännön tai muiden ohjaavien teki-
joiden muuttuessa.

[Tutustu tarkemmin Väyläviraston tietoluovutusten periaatteisiin.](#)

22.12.2020

2 Väyläviraston tietovarannot ja tietojärjestelmät

Väyläviraston tietovarannot sisältävät tarvittavat tiedot väylien koko elinkaaren ajalta suunnittelusta rakentamisen toteutumatietoihin ja kunnossapidon toimenpiteisiin liittyen. Lisäksi tietovarannoissa hyödynnetään mm. liikennetietoja, ympäristötietoja, turvallisuuteen liittyviä poikkeama- ja onnettomuustietoja.

Viraston tiedot ovat pääsääntöisesti staattisia, liikennejärjestelmää ja väyläsuunnittelua sekä kunnossapidon ohjelmointia ja seurantaan palvelevia tietoja. Lisäksi tietovarannot sisältävät tietoja liikennejärjestelmäsuunnittelusta, keski- ja lyhyen aikavälin suunnitelmista sekä muista toimintaa ohjaavista tiedoista.

Tietovarannot sisältävät sekä tietojärjestelmissä olevaa rekisteri- ja asiakirjallista tietoa, että arkistossa analogisessa muodossa olevaa asiakirjallista tietoa.

2.1 Väyläviraston tietovarannot ja -aineistot

Väyläviraston tietovarannot ja niihin liittyvät keskeiset tietoaineistot on kuvattu seuraavassa taulukossa

Tietovarannon nimi (nimike)	Tietovarannon käyttötarkoitus	Keskeiset tietoaineistot tietovarannossa
Toimintaympäristötietovaranto	Viraston toiminnan ohjaus, kehittäminen ja hallinta	Säädökset, ohjeet, strategia, johtamisjärjestelmä, toimintaprosessien kuvaukset, toimitilätiedot
Henkilöstöhallinnon tietovaranto	Henkilöstöhallinnon ohjaus, kehittäminen ja työsuhteen hallinta	Henkilöstöhallinnon ohjeet, henkilöstön rekrytoinnin ja palvelusuhteen aikainen aineisto, osaamisen kehittämisen tiedot, työhyvinvointiin ja työsuojeluun liittyvät tiedot, palkkaukseen ja palkitsemiseen liittyvät tiedot. Työnantajatoiminnan tiedot.
Taloushallinnon tietovaranto	Talouden ja kirjanpidon ohjaus, talouden ja maksuliikenteen kehittäminen ja hallinta	Talousohjesääntö, talousarviot, tiedot laskutuksesta ja kirjanpidosta, taloussuunnitelmat, tilinpäätöstiedot
Asiakkuus- ja sidosryhmätietovaranto	Sidosryhmäsuhteiden ohjaus, kehittäminen ja hallinta. Asiakaspalautteiden keruu ja hallinta	Sidosryhmien yhteystiedot ja roolit, sidosryhmätapaamisten aineisto, asiakaspalautteet
Viestinnän tietovaranto	Viestinnän ohjaus ja kehittäminen, viestinnän toteuttaminen.	Ohjeet, visuaaliset aineistot, kanavakokonaisuus

22.12.2020

Hankintojen tietovaranto	Viraston hankintojen ohjaus, kehittäminen ja hallinta	Hankintakategoriat, hankintaohjeet, hankinta-asiakirjat, sopimukset, tilaukset
Liikennejärjestelmäsuunnittelun tietovaranto	Pitkän ja keskipitkän aikavälin suunnittelun ohjaus ja hallinta	Pitkän ja keskipitkän aikavälin suunnitelmat, toimenpideohjelmat, kunnossapito-ohjelmat
Tiedonhallinnan tietovaranto	Tiedonhallinnan ohjaus, kehittäminen ja hallinta	Tiedonhallinnan ohjeet, arkkitehtuurikuvaukset, tiedonhallinnan kehittämishankkeiden tiedot, ICT-palvelujen kuvaukset, käyttöoikeudet, lisenssit. Asianhallintaan ja arkistointiin liittyvät kuvaukset ja ohjeet
Kansallinen tie- ja katutietovaranto (Digital road)	Tie- ja katutiedon datan avaaminen ja hyödyntäminen, navigointipalvelun kehittämisen tukeminen	Tiedot kaduista ja teistä, pysäkeistä ja opastetauluista.
Turvallisuuden ja vaurautumisen tietovaranto	Turvallisuustoimien ohjaaminen, kehittäminen ja hallinta	Turvallisuusohjeet, tietoturvaohjeisto ja tietosuojaohjeisto, auditoinnit, turvallisuus selvitykset, myönnettyt pätevyudet.
Väylätietovaranto (Tiestö, rata, vesiväylät)	Väyläomaisuuden kehittäminen ja hallinta	Tiedot (tie-, vesi-rata) väylistä, väylärakenteet, tieosoitteet, väylien kuvat, mittautustiedot
Taitorakennetietovaranto	Taitorakenteiden kehittäminen ja hallinta	Tiedot mm. silloista, tunneleista, melusteista, merimerkeistä ja niiden ominaisuustiedoista
Väylien varusteiden ja laitteiden tietovaranto	Väylien varusteiden ja laitteiden hallinta	Tiedot mm. sähkö- ja turvalaitteista, kaiteista, valaistuksesta, nopeusrajoituksesta, asetinlaitteista
Väylien suunnittelu ja toteumatietovaranto	Väylien suunnittelun ja toteuttamisen hallinta	Väylien hanke- ja projektisuunnitelmat ja niiden statustiedot sekä toteumatiedot, kustannusarviolaskelmat
Kunnossapidon tietovaranto	Väylien kunnossapidon hallinta ja kehittäminen	Kunnossapidon toimenpidetiedot, vikatiedot, kaukovalvonnan tilatiedot

22.12.2020

Ympäristötietovaranto	Ympäristötiedon keruu ja analysointi väylänpitoa varten	Tärinä ja melumittaukset, pohjatutkimustiedot, maaperätutkimukset
Kulttuuriperintötietovaranto	Kulttuuriperinnön vaaliminen	Museokokoelmat, tiedot nähtävyyksistä ja muinaisjäännöksistä, valokuvakokoelma
Liikennetietovaranto	Liikenteen hallinta ja ohjaus	Ratakapasiteetin hallintaan liittyvät tiedot, erikoiskuljetukset, TMFG:n ylläpitämät häiriötiedot, poikkeamatiedot, tavarankuljetustiedot, liikenneonnettomuudet, talvimerenkulun ohjauksen tiedot
Kiinteistö- ja rakennustietovaranto	Kiinteistö- ja rakennustietovarantojen ohjaus ja hallinta	Väyläviraston omistamien maa-alueiden, vesipohjan ja rakennusten omistus- ja hallintatietoja, käyttö ja rasitetiedot. Koneiden ja tilojen vuokraus

2.2 Väyläviraston tietojärjestelmät

Viraston keskeisiä tietojärjestelmiä ovat väylätietojärjestelmät, joiden tietoja hyödynnetään väylien koko elinkaaren ajan:

Tietojärjestelmän nimi	Kuvaus/käyttötarkoitus
Tievelho	Tievelho on tiestötietojärjestelmä valtion teiden tiedoille. Järjestelmä koostuu tiestötietojen perusrekistereistä ja niihin liittyvistä palveluista
Projektivelho	Velho-järjestelmän toinen pääkokonaisuus, joka on tietovarasto kaikkien väylämuotojen suunnittelukohteiden ja toteutushankkeiden tiedoille sekä niihin liittyville suunnitelma- ja toteuma-aineistoille.
Digiroad	Digiroad on kansallinen tietojärjestelmä, johon on koottu koko Suomen tie- ja katuverkon keskilinjageometria sekä tärkeimmät ominaisuustiedot. Digiroad tarjoaa kattavan, yhtenäisen, digitaalisessa muodossa olevan liikenneverkon kuvauksen. Aineisto mahdollistaa erilaisten reitinsuunnittelu-, navigointi-, matkailu- ja liikennetelemaattisten palveluiden kehittämisen ja tuotteistamisen.
Kuvatietovarasto	Väylänpidon kuvatiedon varasto. Sisältää myös kelikamerakuvat 18 kk:n ajalta.
HARJA	Harja on urakkasopimusten hallinta ja raportointijärjestelmä. Harja saa urakoitsijoilta tietoja toimenpiteistä automaattisesti rajapintojen ja manuaalisen tietojen syötön kautta, tietoja väylillä valitsevista olosuhteista ja väylien käyttäjiltä palautteina tietoja väylien kunnosta sekä Ilmatieteen laitokselta ja mahdollisesti muilta

22.12.2020

	tahoilta tietoja. Harja kerää nämä tiedot yhteen ja vertaa kokonaisuutta sopimuksiin.
RATKO	RATKO on ratakohteiden ja niiden sijaintitiedon hallintajärjestelmä. RATKO:n tietokannan sisältämä tieto muodostaa rataverkon ns. master-tiedon, jota eri sidosryhmät hyödyntävät.
Ryhti	Ratojen ylläpidon hallintajärjestelmä. Ratojen ylläpidon hallinnalla tarkoitetaan Väyläviraston hallinnoimien rautateiden erilaisten omaisuuskohteiden ylläpidollista hallintaa. Järjestelmällä tarkastellaan ratakohteiden elinkaaren tilaa sekä niiden uusimis- ja uudistustarpeita.
Raiku	Radan kunnossapidon havainto-, tarkastus- ja toimenpidetietojen kirjaamisen työkalu.
Taitorakennerekisteri	Taitorakennerekisteri on taitorakenteiden perustietovarasto. Se sisältää hallinnollisten ja rakenteellisten tietojen lisäksi mm. vaurio- ja kuntotietoa silloista, tunneleista, rautatierummuista, merimerkeistä, tie- ja yhteysaluslaitureista sekä kanavarakenteista.
Reimari2 ja MobiiliReimari	Merenkulun turvalaitteiden huoltotapahtumien keskitetty rekisteri. MobiiliReimari on android-sovellus Reimarin tietoihin.
Pooki	Karttakäyttöliittymä Navi-rekistereiden selaukseen (turvalaitteet, väylät etc). Vikailmoitusten ja merivaroitusten kirjaaminen. Raportointijärjestelmä
Vatu (Haavi)	Vesiväylien väylä- ja turvalaitetietojen hallintajärjestelmä
Proha	Vesiväyläprojektien hallinta ja seuranta (pts), hakee tietoja vesiväylärekistereistä ja tekee yhteenvetoja

Kaikki Väyläviraston tietojärjestelmät kuvauksineen on listattu liitteessä 2.

2.3 Asianhallinta

Asianhallintajärjestelmä on viraston toimivaltaan kuuluvien asioiden ja asiakirjojen hallinnan, käsittelyn ja arkistoinnin tietojärjestelmä. Sen avulla hallitaan viraston käsittelemiä asioita sekä niihin liittyviä asiakirjoja ennalta määriteltyjen käsittelysääntöjen mukaisesti. Se sisältää asian rekisteröinnin, käsittelyprosessin, TOS-integraation (tiedonohjaussuunnitelma), asiakirjojen tallentamisen, sähköisen allekirjoituksen, arkistoinnin ja hävityksen.

Tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS) on kuvattu Väyläviraston tehtävät ja tehtävien hoidossa syntyvät asiakirjat niiden käsittelyyn liittyvine metatietoineen ja siinä on tehtäväluokka - käsittelyvaihe - toimenpide - asiakirja hierarkia. Sama hierarkia on myös asianhallintajärjestelmässä.

Tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokituksen ylätaso. Tehtäväluokitus tarkemmin liitteessä 1.

22.12.2020

- TOS 2020
  - + 00 Johtaminen ja ohjaus
  - + 01 Hallinto
  - + 02 Hankinta
  - + 03 Palvelutason määrittely ja toteutuksen suunnittelu
  - + 04 Väyläverkon kehittäminen
  - + 05 Väyläverkon kunnossapito
  - + 06 Väylänpidon tukitehtävät
  - + 07 Liikenteen palvelut

Asian rekisteröinnissä asialle valitaan tehtäväluokka sekä käsittelyprosessi ja se saa yksilöivän asiattunnuksen. Tunnus on muotoa Väylä/4825/06.02.03/2020 (organisaatio/järjestysnumero/tehtäväluokka/vuosi). Asianhallintajärjestelmässä on asian perustiedot (asiatunnus, asian nimi, kuvaus, asian tila, luontiaika, asian omistaja), tiedonohjaussuunnitelman metatiedot (esim. julkisuus, säilytysaika, säilytysajan peruste, salassapidon peruste), osapuolten tiedot (organisaation tai yksityishenkilön nimi), viitetiedot ja käyttöoikeustiedot sekä käsittelyvaiheiden toimenpiteiden tiedot, kuten toimenpiteen nimi, kuvaus, käsitteijä, aloitusaika, määräaika ja saapuva/lähtevä-tieto. Lisäksi järjestelmässä on toimenpiteelle lisätyn asiakirjan tietosisältö.

Asianhallintajärjestelmästä tietoa voi hakea asiattunnuksella tai vapaalla sanahauulla. Haku hakee asian nimestä, kuvauskentästä, toimenpiteen nimestä ja kuvauskentästä sekä annetuista metatiedosta ja viitetiedosta. Hakua voi tarkentaa käyttämällä tarkentavia hakutekijöitä, joita ovat esim. asian tila, käsittelyvaihe, tehtäväluokka, asian luontiaika, toimenpiteen määräaika, julkisuusluokka.

3 Väyläviraston käsittelemät henkilötiedot

Väylävirasto käsittelee henkilötietoja väyläverkon hoitoon ja hallintaan liittyvissä tehtävissään. Henkilötietoja käsitellään myös väylähankkeissa ja viraston sisäisessä toiminnassa kuten henkilöstöhallinnossa ja osana asiakirjahallintoa.

Aivan kuten muutkin tiedot, henkilötiedot ovat julkisia, ellei niitä koske laissa oleva salassapitoperuste. Henkilötietoja ei julkaista avoimena datana. Lisäksi viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettu laki velvoittaa huomioimaan tietyt asiat, jos henkilötietoja oltaisiin luovuttamassa paperilla tai sähköisesti tietopyynnön esittäjälle.

4 Tietopyynnöt ja tietojen hyödyntäminen

Väylävirasto jakaa tietoja hyödyntäjien käyttöön eri jakelukanavia käyttäen tilannekuvien, avoimen datan, karttapalveluiden ja tietoaaineistopalvelujen sekä asiakirjojen muodossa. Viraston sähköisiä tietoaaineistoja luovutetaan itsepalveluperiaatteella erilaisten käyttöliittymien ja rajapintojen kautta. Poikkeustapauksissa aineistoja toimitetaan myös räätälöityinä tietoluovutuksina.

22.12.2020

4.1 Tietopyynnöt

Väylävirastossa käsiteltäviin asioihin ja tietoihin liittyvät tietopyynnöt pyydetään osoittamaan Väyläviraston kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@vayla.fi, postitse osoitteeseen

Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki

tai puhelimitse 029 534 3180.

4.2 Avoimen datan palvelut tarjoavat tiedot jatkohyödynnettäviksi

Viraston omistamat tietoaaineistot ovat avoimia, ellei niiden avoimuutta rajoita lainsäädäntö, liikesalaisuudet tai varautumisen vaatimukset. Viraston avoimia väylätietoaineistoja tarjotaan hyödyntäjille Inspire-direktiivin mukaisten rajapintapalvelujen sekä tiedostolatauspalvelujen kautta. Rajapintapalvelujen avulla hyödyntäjät voivat käyttää tietoja paikkatietosovelluksissa ja karttapalveluissa. [Viraston avointa dataa julkaistaan viraston Internet-sivuilla](#) sekä esimerkiksi avoindata.fi -palvelun kautta.

4.3 Karttapalvelut tuovat tiedot kaikkien nähtäville

Suurin osa Väyläviraston tietoaaineistoista on paikkatietoa ja siten sujuvasti esitettävissä erilaisten karttaesitysten avulla. Karttapalvelut ovatkin eräs paljon käytetty keino väylätietojen esittämisessä ja hyödyntämisessä, sekä viraston toiminnassa, että esitettäessä tietoa esimerkiksi kansalaisille. [Väyläviraston kartat löytyvät viraston Internet-sivuilta.](#)

5 LIITTEET

5.1 LIITE 1 Väyläviraston tietojärjestelmät

5.2 LIITE 2 Väyläviraston tehtäväluokitus